

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 8. julija 1885.

O b s e g: Kako oskrbovati kopita, da se ohranijo zdrava. — Snaženje kože pri domači živali. — Gospodarske izkušnje. — Razglas kranjskim ovčarjem. — C. k. kmetijska družba kranjska. — Zemljepisni in narodo-pisni obrazi. — Mnogovrstne novice. — Janče mora mésti. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Kako oskrbovati kopita, da se ohranijo zdrava.

Umen gospodar, ki dobro vé, da je veliko bolj pametno in varniše bolezen ubraniti, kakor ozdravljati jo, skrbel bo, da se s kopiti njegovih konj ravna takó, da se ohranijo zdrava.

Kdo pa naj vodi gospodarja v tem, kar ima storiti za zdravje kopit? Narava ali natora je najzvestejša vodnica; te — in le edine te se imamo držati, ako hočemo za kopita najbolje skrbeti. Ona nam očitno kaže, kaj hoče imeti, na kopitih divjih kónj. Le kopita divjih kónj, katera pod milim nebom, v prostem stanu, dobivajo vse, česar jim gré, imajo popolnoma zdrav rog, čeravno postava kopita ni vselej prava.

Da tedaj edino pravo pot gremo pri oskrbovanji kopit, treba je, da posnemamo naravo, — da delamo, kar ona dela.

Kaj pa dela ona za ohranjenje kopitnega zdravja? Poglejmo konja v prostem stanu nepodkovanega in zapazili bomo tri poglavitne reči:

1. Kopito vživa mokrote in suše v ravno pravi meri, nobene ne preveč, ne premalo, — ne ene ne druge predolgo, ampak v potrebnem redu, zdaj te, zdaj une;

2. dilja ali podplat z vsemi jamicami vred je vedno snažna in čista;

3. spodnji rob rožene stene, ki ni s podkvo pokrit, se obrusi in obnosi vedno za toliko, kolikor novega roga iz žilnatega svitka doraste.

Narava moči kopita divjih kónj z rôso, ki pada ponoči na rastline pašnikov, moči jih pa tudi z dežjem in snegom. Zares! človek ne more nikakor tako primerno kopit močiti in snažiti, kakor to dela narava sama, ko se konji ob rôsi po livadah sprehajajo in se njih kopita moče napivajo in hladijo. Tako ponoči omočeno in ohlajeno kopito more potem lahko prenašati vročino in sušo podnevi. — Pa kaj nas še uči ta moča po rôsi, dežji in snegu, ki rogu tako dobro tekne? Očitno nam kaže, da le čista voda, naj bo rosna, deževnica ali snežnica, je kopitu tečna;

vsaka druga, naj bo scalnica ali gnojnica ali kaka druga, je rogu kolikor toliko škodljiva, ker ga razjeda.

Primerimo sedaj kopita tacih kónj, ki v hlevu v gnojnici stojé, in jasno nam bo kot beli dan, kako škodljiva jim je taka mokrota. Ta škoda je pa toliko večja, čim dalje konj tudi čez dan v taki gnojnici stojí in le malo na cesto pride, da tudi čista deževna voda ne more gnojnice oprati s kopita.

Razun tega, da kopita divjih kónj tako potrebno in zdravo moč dobivajo in si sami tudi diljo snažijo, vidimo tudi, da si nosilni rob rožene stene tako obrusijo, da ne stojí nikdar manj ko 6 $\frac{m}{m}$, pa tudi nikdar ne več kot 20 do 22 $\frac{m}{m}$ čez diljo. To bi bilo sicer za podkovanega konja preveč, ako bi se mu toliko roga čez diljo pustilo, toda pri divjih konjih moramo pomisliti, da so bôsi, da tedaj uže nekoliko daljših sten potrebujejo.

Zdaj smo zvedeli, kako se obnaša narava, katera nam mora biti v izgled pri oskrbovanji kopit. Njeno ravnanje naj bo naše vodílo pri sledečih opravilih.

1. O moči kopit.

Skušnja uči, da se po preveliki šuší in nesnagi v hlevu pokvari veliko več kopit, kakor po obilni moči. Tesna stisnjena, ozka kopita, strelna gnjilina nam priča to. Boljše je tedaj, kopita držati bolj na mokrem, kakor na suhem.

Pa suša je kopitom še veliko bolj škodljiva, kakor nesnažnost; — kdor tega ne verjame, naj primeri zadnji kopiti s sprednjima. Čeravno se zadnja kopita večkrat namakavajo v lastni scalnici konja, katera zavolj svoje razjedljivosti rogu ni zdrava, vendar pri vsem tem vidimo večkrat sprednja kopita bolna, ker stojé vedno bolj na suhem.

Suša je tedaj najhujša sovražnica kopit. Sušo odvrniti in skrbeti, da kopita dobivajo potrebne moče, imamo mnogo pripomočkov:

1. Najpriprostejši pripomoček za močo sprednjih kopit je, da hlapec mokri gnoj, ki ga zjutraj najde za konjem, vrže pod sprednje noge in ondi toliko časa ležati pusti, da je krmenje (futránje) in česanje (štrgljanje) končano. — Ta pripomoček je dober, ako se zraven tega tudi kopito po steni nekoliko z vodo poškopí, ker tudi stena potrebuje moče.

2. Drugi pripomoček je, da se konju po enkrat ali dvakrat v tednu kopito oveže s frišnim kravjekom, ki se namaže na tako veliko cunjo, da se ovije okoli vsega kopita in nad kopitom rahlo zaveže. Ta omehčalni kravjek naj ima konj več ur, še boljše pa vso noč ali ves dan na nogi. — Ravno tako kakor s kravjekom, se zna ravnati s pšeničnimi otrobi ali žaganjem v vodi namočenem. — Ti pripomočki so vsi dobri in toliko boljši, kolikor večkrat, če je mogoče vsaki dan, se ponavljajo.

3. Tretji pripomoček je, da se nameče pod sprednje noge ilovice, ki se z vodo poškropi in konj več ur ali ves dan na nji stati pustí. Ta pripomoček je prav dober, in zato so tudi taki hlevi dobri, ki so spredej, kjer konj stoji, z ilovico vdelani; le to govori zoper taka stališča, da se sčasoma preveč razmočijo, se konj pomaže, grabni v njih naredé, v katerih lahko gnojnica zastaja, ki razjeda podplat. Ali vse to se dá poravnati, ako je hlapec skrben za svojo živino, če grabne večkrat s prav drobnim peskom zasuje.

Četrty pripomoček je, da se konj večkrat v vodo postavlja. To je dobro za kopito in za vso nogo; za kopito pa premalo izdá, če konj le malo časa v vodi stoji in se to ne zgodi po večkrat.

2. O snaženji kopit.

K zdravju kopita veliko pripomore snaženje kopita, posebno po dilji in njenih jamicah. Vselej po opoldanskem krmenji (futranci) naj se vsako kopito vzdigne, čez nizek vrček, ki je s čisto vodo napolnjen, drži, podplat izmije in s pripravno železno lopatico, ki se kopitni trebnik (Hufräumer) imenuje, iztrebijo vse strelne jamice čisto.

(Konec prihodnjič.)

Snaženje kože pri domači živali.

Kakoršna je živalina dlaka, tako je njeno zdravje. Ako ima žival lepo, svetlo, tesno na koži ležečo dlako je to navadno znamenje dobrega zdravja. Ako je pa živalina dlaka brez svita, mršava itd., je pa to gotovo znamenje motenega zdravja.

Najboljše sredstvo, živali obdržati lepo dlako, je skrbno snaženje njene kože. Na koži se nepretrgano nabira prah ali druga nesnaga, katera pride ali od živalinega trupla ali pa odzunaj kje. Vsa ta nesnaga mora se s skrbnim snaženjem odstraniti. Snaženje kože pa ni le zaradi snage dobro, ampak snaženje tudi pospešuje in oživlja delovanje kože ter brez dvombe vpliva na dobro zdravje in dobro rejo živali.

Uže iz starih časov vemo, da so naši pradedi dobro poznali važnost snaženja živaline kože. Angleži, ki nam morajo biti učitelji v izglednem živinarstvu, na to delo zelo pazijo in od njih je rek: Dobro snaženje je pol krme.

Če je toraj splošno znano, da je snaženje kože dobro sredstvo za ohranjenje zdravja, smelo bi se misliti, da vsi kmetovalci brez izjeme svojo žival vsak dan dobro osnažijo, posebno pozimi, kedar nimajo izgovora zaradi pomanjkanja časa. Če se pa ogledamo v hlevih naših gospodarjev, vidimo v tej zadevi še jako malo napredka. Konji se za silo osnažijo vsaki dan ali le nekaterikrat v tednu; pri goveji živini pa vidimo celi život z nesnago pokrit in vsaki kravi visi zaradi „lepšega“ pol centa blata na zadnjih stegnih. S snaženjem prešičev je še veliko slabše; mnogo gospodarjev je še celó napačnega mnenja, da prešič dobro vspeva le v blatu in vendar nobena žival ni tako

hvaležna, kakor prešič, če ga dobro snažimo, kajti on poplača delo desetkrat tako drago z obilnim špehom.

Angleži tako-le ravnajo pri snaženji živaline kože: Kakor hitro dobijo konji dolgo zimsko dlako, jih ostrižejo. Ako ima konj dolgo dlako, ne dá se koža tako dobro snažiti: kožine luknjice se vsled prahu in druge nesnage zamašijo in nasledek tega je, da konj nerad je, žalosten postane in se močno poti. Ko je konj enkrat ostrižen, omiti ga je treba dobro z milom in vodo ter potem obdrgniti s slamo, da suh postane. Po tem delu konj precej raje je ter tudi pri težkem delu dobro izgleda. Striženje ima tudi to prednost, da se koža potem lažje snaži.

Živali, ki jih hočejo pitati, Angleži tudi ostrižejo, nasledek se v dobri reji kmalu pozna. Vole za delo trikrat na teden obdrgnejo s krtačo iz železne žice narejeno. Ravno to delo izvrši se tudi, če je le mogoče, vsaki dan pri goveji živini, posebno pri mladi. Za molzne krave je pa snaženje kože neobhodno potrebno vsaj uže svitla dlaka tako ali tako je znamenje dobre molzne krave.

Gospodarske izkušnje.

Gnoj za vrtnice v loncih.

Izvrsten gnoj za vrtnice v loncih so saje iz peči, koja se v ta namen s kropom poparijo in pri porabi z mrzlo vodo razredčijo. Ako se v loncu črvi ali kaj drugega enacega zaredi, pusti naj se zemlja prav suha postati ter naj se vrtnica potem dobro zalije z gori narejeno sajevo vodo. Treba nam je biti se ve da pozornim, da se vrtnica preveč ne gnoji s tem gnojem. Saje ne uplívajo le pri vrtnicah tako izvrstno, ampak tudi pri drugih rastlinah v loncih, posebno pa pospešuje raščo listja ter razvoj cvetja.

Kako napraviti trpežen tlak v hlevih, hramih itd.

Da se napravi cen, dober in trpežen tlak v kletih, hramih, podih, hlevih itd., naj se tako-le ukrene: Tam, kjer se hoče tlak napraviti, naj se tla lepo poravnajo ter potem eno tretjino metra na debelo nasujejo z ilovico. Ilovica, katera mora biti dobre kakavosti in brez primešanega peska, naj se pred porabo toliko z vodo pomeša, da se naredi enakomerna zmes, kot krušnje testo. Ko jo enkrat ta zmes lepo razdeljena in poravnana po celem prostoru, ki se ga misli tlakati, se vselej posebej polije štirjaški meter prostora z vodo, da postane ilovica mehka ter se potem ta prostor s kakim primernim orodjem pogladi. Ko je enkrat ves prostor bil na ta način oglašen, ter nikjer na površji ne stoji več voda, potrese se še mokra ilovica za slamnato bilko na debelo s cementom, kateri se potem s kako desko nekoliko potolče, da se bolj z ilovico sprejme. Uže čez šest ur sme se po tem tlaku hoditi, ne da bi se stopinje poznale in čez štirinajst dni, če se je spodnja plast ilovice popolnem posušila, so cela tla kot rog, ter se ni treba bati, da bi se katerikrat krušile.

Kako ukuhano sadje v steklenicah zamašiti.

Vsaka gospodinja, ki si napravlja ukuhano sadje za zimo, vé, koliko sitnosti napravlja zamaševanje steklenic, napolnjenih s sadjem. Dosedaj običajno zamaševanje z mehrijem, pergamentnim papirjem itd. je ne le zamudno in sitno, ampak tudi slabo, ker ostane v steklenici vendar manj ali več zraka, ki je vzrok pokvarjenji sadja. Po novem načinu se pa sadje uže

vendar omejeno le na Notranjsko in cela Dolenjska imela je od te šole le majhen ali pa nikakega dobička.

Vsled povprečne, več kot 100 kilometrov velike oddaljenosti slapenske šole od dolenjskih vasi, vsled pomanjkanja železničnih zvez in pri sploh slabih prometnih zvezah je naravno, da vinarska šola na Slapu ni zamogla vplivati sè svojo kmetijo neposredno na dolenjske vinogradnike. Še celó oni Dolenjci, koji so prišli ogledavat slapenske nasade, niso zamogli verjeti mogočo izvršitev slapenskih del na vinogradih popolno drugače Dolenjske. Ta neopravičen predsodek je največ kriv, da se je napredno vinarstvo slapenske šole na Dolenjskem tako malo posnemalo ter da izšolani učenci slapenske šole z malimi izjemami niti služeb na Dolenjskem niso dobili. Vse to je tudi vzrok majhnega števila dolenjskih učencev na slapenski šoli.

Velika večina dolenjskih vinogradov je v rokah kmečkih posestnikov, koji so gmotno tako opešali, da je največim skoraj nemogoče, svojega sina na Slap poslati in to zaradi obilih stroškov in zgube delavne moči. Vzlic temu so pa kmečki vinogradniki najbolj prepričani o potrebi preustrojbje njih gospodarstva in le nespoznanje pomočnih sredstev naredi, da sicer od narave jako nadarjeno ljudstvo, nekako apatično v prihodnost zrè.

Pokorno podpisani glavni odbor usoja si visokemu c. k. kmetijskemu ministerstvu svojo trdno prepričanje izreči, da bode vinarska šola v sredi dolenjske vinorodne pokrajine, ako bode nje vodstvo enako ustrajno in energično postopalo kot na Slapu, ravno tako lep vspeh doseglo. Z ozirom na značaj dolenjskega ljudstva in z ozirom na obstoječe razmere, je edino sredstvo, dolenjsko gospodarstvo povzdigniti le taka šola. Glavni odbor je prepričan, da bode šola zadostno obiskovana, a vendar smatra on za važneje neposrednji vpliv šolske kmetije na kmečke vinogradnike. Uki šole bodo popolno med ljudstvo prodrli, ako bode vodstvo s pomočjo šolske kmetije enkrat pokazalo, da se dá z razumnim obdelovanjem vinograda, pravim trtnim sortam in umnim kletarstvom pridelati, neodvisno od neugodnega podnebja, vendar dobro vino, koje ima vse lastnosti kupčijskega blaga. Pri vsem tem bode pa šola imela jako važno nalogo, Dolenjce učiti tudi druge stroke kmetijstva, ter jih napeljevati k boljši izrabi njih rodovitne zemlje. Neobhodno potrebna je pa postala ustanovitev vinarske šole na Dolenjskem, odkar se je zaplodila trtna uš, kajti ravno šola bode morala učiti gospodariti kmeta na okuženih vinogradih ter tako dovesti vinarstvo k boljši prihodnosti. Dežela kranjska kakor dolenjski vinogradnik, sta prerevna, da bi z vspehom zamogla uvesti kulturalno postopanje proti trtni uši in slednjič ostane v tem obziru zadnja nada dolenjskega vinogradnika amerikska trta, katera pomnoževanje in razširjevanje bode mogla z vspehom le vinarska šola prevzeti. Ako amerikska trta potrdi nade, ki se v njo stavijo, ne sme se misliti z ozirom na vladajoče razmere, da bi morebiti nalogo, zadevajočo amerikske trte, zamogla izvesti slapenska šola.

Udano podpisani glavni odbor upa pri vis. c. kr. kmetijskem ministerstvu dobiti toliko poprej naklonjeno oceno svojih razprav, ker je visoko taisto uže z dopisom iz dné 21. januarija 1875. l., št. 15959, pripravljeno bilo, dati za ustanovitev kmetijske šole na Dolenjskem 20 do 30 tisuč gold., katera ustanovitev se ve da je bila zaprečena vsled velikih stroškov, ki jih je imela malopremožna dežela s zidanjem neobhodno potrebne deželne norišnice. Z ozirom na gori navedene razloge vsoja si podpisani glavni odbor, še en-

krat ponoviti v uvodu stavljeno prošnjo za podporo k ustanovitvi vinarske šole na Dolenjskem v roke visokemu deželnemu odboru kranjskemu.

Glavni odbor c. kr. družbe kmetijske
v Ljubljani 5. julija 1885.

Kako oskrbovati kopita, da se ohranijo zdrava.

(Konec.)

3. O primernem porezovanji kopit.

K oskrbovanju podkovnih kopit se šteje tudi porezovanje in okrajševanje spodnjega kopitnega okraja blizo za toliko, za kolikor izraste čez ravnó dilje. To je sicer delo kovača pri podkovanji, ali tudi vsak gospodar mora vedeti to, da ne daje svojega konja prerediti podkovati, in da vé presoditi, je li kovač imenovani okraj zadosti porezal in okrajšal ali ne.

Potrebo tega porezovanja za varno hojo konja in za zdravje kopita in vse noge nam kažejo kopita, ki se sama po sebi obrusijo in obnosijo pri nepodkovanih konjih. Pamet mora tedaj uže človeku dati, da, ker rog vedno raste, se zavoljo podkve ne more obnositi sam, mora ga tedaj kovač primerno okrajševati.

Za koliko je stena predolga zrastle, se vidi očitno, ako se konju noga vzdigne, na visokost, za koliko nosilni okraj ali rob stene preveč čez diljo stoji.

Pri zdravih kopitih naj se tega roba poreže toliko, da z diljo blizo na ravnem leži; vendar je svetovati, da naj na prstni steni ta rob za 6 $\frac{m}{m}$ višje ostane — zato, da se dilja nikakor ne more tál dotikati in otiskovati.

Pri žebetih pa, ki imajo kopita dobra, naj se posebno zadnja polovica stranskih sten močno porezuje; ako se tudi kaj krvi pokaže, nič ne dé, da le strela prav popolnoma do tal pride in se more razširjati. Na dobri, močni streli, ki se dotika tal, leži več kot pol zdravja kopita in noge.

Da se pri porezovanji nosilnega okraja tudi na dilji in iz strelnih jamic potrebi vès pršivi in ločeni rog, je uže znano; kakor zdaj uže tudi vsak vé, da trdnega roga na streli se ni dotikati.

Nepodkovanim konjem v kobiliščih, ki se pod milim nebom na pašnikih le sprehajajo, se praviloma porezuje kopito vsakega četrť leta; pri naših vprežnih in podkovanih konjih se mora pa to praviloma vsacih 6 tednov, ali k večemu vsakih 8 tednov goditi.

Bolj ko je kopito strmo, bolj se mora pri žebetih zadnja polovica stranske stene, če tudi do krvavega, porezovati, da se sčasoma zboljša postava kopita. Pri plošnjatih kopitih se mora pa ravno nasproti ravnati; pri taci se mora prstna stena bolj porezovati; pri švedrastih kopitih se mora povešena (zvegana) stran varovati, zdrava pa močno porezovati; žebeta z okroglimi, ozkimi in tesnimi kopiti naj se nikar ne podkujejo, kolikor dolgo se le dá, in naj se gonijo na pašnike po dežji in rôsi, da se kopita dostojno močijo, ker je moča glavno zdravilo za taka kopita. Tudi uže vpreženim konjem s takimi kopiti prav dobro tekne, ako spomladi brez podkev orjejo po vlažnih njivah; s tem se močno zboljša kopito. Sploh pa se mora pri taci okroglih in tesnih kopitih zadnja polovica stranske stene — če tudi do krvavega — porezovati tako, da se majhna

in skrčena strela, kolikor je mogoče, do tál pripravi, da se bo mogla dostojno razširjati, ker, kolikor bolj se ona razširja, toliko širje postaja tudi zadej kopito. Obročna kopita (Ringelhufe), ki so večidel ozka kopita, potrebujejo posebno mokrega stališča.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 29. Pred petimi leti kupil sem v Gorici 2 kilograma Lucernega semena, a uže prva leta pokazala se je predenica. Ker jaz tega plevela nisem poznal, tudi nisem nič ukrenil proti njemu in tako se je predenica razširila uže čez celo njivo. Sedaj sem skusil vse, kar se mi je svetovalo v pokončevanje predenice, a ne morem jo zatreti, le vedno več jo je. Prosim Vas, dajti mi tudi Vi kateri svet, kako bi ta nadležni in škodljivi plevel popolnem umoril. (M. G. v Podmelcu pri Tominu.)

Odgovor. Najgotovjše sredstvo za uničevanje predenice je, kolikor možno nizko pri tleh požeti tiste prostore, koder je predenica. To se ve, da se more zgoditi, predno predenica naredi seme. Druga sredstva so: V jeseni položi se na dotična mesta slama, katera se potem zažge, ali pa se prekopljejo dotična mesta, rušnja se posuši, ter zaradi večje sigurnosti potem še na ognju sežge. Vsa ta sredstva so draga in največkrat brez uspeha. Najbolj priprosto sredstvo je setev čistega semena.

Čisto novo sredstvo za pokončevanje predenice smo pa pred kratkem izvedeli. Nek francoski kmetovalec imel je pol hektara veliko njivo, obsejano z lucerno, ki je bila čez in čez s predenico zaprežena. Vsa mogoča sredstva je poskušal, a ni mogel plevela zatreti. Slednjič sklone vso rušnjo (ledino) njive porezati ter jo potem sežgati. K sreči pa on tega sklepa ni izvršil. Dotični gospodar imel je tikoma njive uže dlje časa ležečo rabljeno čerislo. Ker je mislil, da mu bode to čerislo pomagalo pri sožiganju rušnje, pusti v mesecu marcu z njim potrositi 2 centimetra na debelo vsa mesta, koder je bilo kaj predenice. V teku poletja pa zraste na teh mestih najlepša detelja in predenica izginila je brez vsega sledu. Tudi drugod se je potem to sredstvo poskušalo in povsod je bil uspeh enako ugoden. Priporočamo to sredstvo v izkušnjo tudi našim gospodarjem, vsaj je voz čerisla kmalu kje dobiti. Svetujemo pa raje bolj na debelo trositi, ker je uspeh gotovjše.

Gospodarske izkušnje.

Da se meso poleti sveže obdrži,

delajo Japonci tako-le: Meso denejo v porcelanasto skledo ter ga najprvo polijejo s prav vročo vodo, tako, da je vse meso z vodo pokrito; na vodo pa vlijejo olja. Na ta način obvaruje se meso pred dotiko s zrakom ter se dolgo časa sveže ohrani.

Sredstvo proti ovčjim grintam.

Najboljše sredstvo, grinte na ovcah ozdraviti je kopanje ovc v 30 do 40 stopinj topli vodi, kateri se dodá na vsakih 100 delov vode 1 del karbolne kisline. Čez 14 dni naj se kopanje še enkrat ponovi. Karbolna kislina je v vsaki lekarni za dobiti.

Premogov pepel je dober gnoj za krompir.

Premogov pepel, katerega je v nekaterih krajih prav lahko dobiti, dá se kot gnoj za krompir izvrstno

porabiti. V ta namen nasuje se v kako jamo pol čevlja na debelo presejan premogov pepel, katerega se toliko z gnojnico iz stranišča polije, da je skoz in skoz premočen. Na to premočeno plast nasuje se zopet na poldrugi čevlj na debelo drug pepel ter potem zopet enako z njimi ravna. To delo ponavlja se tolikokrat, da je jama polna. Spomladi porabi se ta gnoj tako, da dobi vsak vsajen krompir eno dobro perišče tega gnoja.

Paradižnike sveže ohraniti.

Vrtnar Köhler priporoča na ta-le način si paradižnike sveže obdržati: Odberó naj se najlepši in popolnem zdravi paradižniki, ter naj se zavijó vsak posebej v trtne liste. Tako zaviti paradižniki zložé se v majhne sodčke ali lonce ter se polijó s svežo vodo, tako, da voda vedno krije paradižnike. Vsaka dva dneva se voda odlije ter se s svežo nadomesti. Priporočamo to lahko izpeljivo sredstvo našim gospodinjam v poskušnjo.

Sredstvo konjem obtolčena kolena ozdraviti.

Vsak vé, da konj dosto zgubi od svoje vrednosti, če se mu pozna na kolenih rana ali pa sploh znamenja nekdanje rane, kar se tudi iz tega sklepa, da konj pada.

Če pade konj na koleno, pelje naj se počasi v hlev ter rana izpere s polivanjem vode, ne da bi se kaj rane dotaknili. Rana se potem izsuši, in sicer ne z brisanjem, ampak z rahlim pritiskanjem kake mehke in čiste cunje. Potem naveže se na rano karbolovani bombaž (v lekarni se dobi), katerega se s flanelo na koleno priveže ter pokrije z usnjem, ki je prirejen za pokrivanje kolena. Konj naj tri do štiri dni ostane pri miru v hlevu. Četrty dan odvzame se konju vsa obveza z bombažem vred in sicer varno brez poškodovanja skorije, ki se je na rani naredila. Konj naj se potem počasi okoli vodi in predno se zopet v hlev pelje, dá se mu nova taka obveza. — Čez 12 do 13 dni odpade ta skorija in vidi se nova koža z dlako, ki se od sosedne kože prav nič ne loči. Opozoriti moramo, da pri prevezovanju se oni bombaž, ki se skorje drži, ne sme odtrgati. To sredstvo je priprosto ter je vredno, da se poskusi.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

6.

Pri šahu perzijanskem.

Šah je uže vedel, da pridemo. Samo to je še belilo glave mnogim Perzijancem, da bi vestno in točno se izpolnile vse predpisane posameznosti. Pred mestom smo, ali vá-nj še ne smemo. Šlo je pismo za pismom, izjava za izjavo, tajni pisarji in zaupljivi berzoseli so bili vedno na potu med Teheranom in našim stanom, samo da bi se nič ne opustilo, nič prenašlo, nič pregrešilo. In čemu? Sloveč zvezdogled ispahanski je bil uže poprej določil, kateri dan, katero uro in minuto morajo poslaniki v Teheran stopiti, da bode vse srečno se izšlo. To je v posebnem pisanji objavil tudi dvoru šahovemu. Na vsak način je bilo toraj treba natanko se držati določbe. Iz Teherana nam je več ur daleč naproti prišlo 600 konjikov šahove životne straže s plemiči dvorskimi na čelu, da nas slovesno spremijo v mesto. Opravili smo premnogo dvorljivosti drug dru-